



รายงานวิจัย

เรื่อง

การส่งเสริมการวิจัยและการจัดการองค์ความรู้เรื่องเอกลักษณ์เครื่องประดับไทยร่วมสมัย  
เพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้แก่วงการอัญมณีและเครื่องประดับ

Research Promotion and Knowledge Management of Uniqueness Contemporary  
Thai Jewellery in Order to Create Learning Innovation for the Gems and Jewellery Society

รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวี สิรินคราภรณ์

Associate Professor Dr. Supavee Sirinkraporn

ได้รับทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อส่งเสริมการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙

ปีที่ดำเนินการเสร็จ พ.ศ.๒๕๖๑

## คำนำ

ราชอาณาจักรไทยขาดแคลนบุคลากรสาขาวิชาการออกแบบเครื่องประดับที่มีความสามารถในการออกแบบเครื่องประดับขั้นสูง เฉพาะอย่างยิ่ง การผลิตองค์ความรู้ ผลงานวิจัย ตำรา ข้อมูลทางวิชาการ ผลงานศิลปะการออกแบบเครื่องประดับ รวมถึงนวัตกรรมการสร้างสรรค์ด้านเครื่องประดับที่มุ่งเน้นความร่วมมือในระดับชาติ รวมถึงระดับนานาชาติเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาวัฒนธรรมร่วมสมัยสากลอันเป็นวัฒนธรรมแห่งโลกศิลปะและการออกแบบ ผลงานการสร้างสรรค์รูปลักษณ์ใหม่ๆที่รวบรวมภูมิปัญญาดั้งเดิมล้วนมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ เอื้อประโยชน์ทั้งในด้านการใช้สอย หรือด้านจิตวิญญาณ ดังนั้นประชาคมโลกยังความต้องการประโยชน์ของการวิจัยประยุกต์และการจัดการองค์ความรู้ด้านการออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัยสู่สาธารณะ เพื่อเป็นพลังสร้างสรรค์และฟื้นฟูสังคมไทย จึงมุ่งเน้นเรื่องหลักการนำข้อมูลมาออกแบบเพื่อสื่อสารการออกแบบที่ถึงภูมิปัญญาในแต่ละยุคสมัย บูรณาการปัญญาความคิดอ่าน ความละเอียดอ่อนด้านจิตใจของมนุษย์ ความกลมกลืนเป็นเอกภาพ สอดแสดงถึงการดำรงชีวิตของเผ่าพันธุ์มนุษย์ และสามารถกำหนดวิถีการดำรงชีวิต สังคม และเศรษฐกิจในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

กิตติกรรมประกาศ

ได้รับทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อส่งเสริมการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ คณะมัณฑนศิลป์  
มหาวิทยาลัยศิลปากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙



## บทคัดย่อ

โครงการส่งเสริมการวิจัยและจัดการองค์ความรู้เรื่องเอกลักษณ์เครื่องประดับไทยร่วมสมัย มีเป้าหมายในการรวบรวมเนื้อหาและจัดระเบียบความรู้เกี่ยวกับเครื่องประดับไทย มุ่งเน้นประเด็นของวิถีชีวิตผู้คนในสังคม ณ ช่วงระยะเวลาสำคัญ คือ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ อันส่งผลต่อวัฒนธรรมการสวมใส่เครื่องประดับ รวมทั้งวิเคราะห์ตัวอย่างผลงานของศิลปินและนักออกแบบเครื่องประดับไทยร่วมสมัยที่ประสบความสำเร็จ สามารถปรับปรุงกระบวนการความคิดสติปัญญาเพื่อให้เกิดความรู้ชัดแจ้ง นำมาพัฒนาสุนทรียภาพและรสนิยมของชนชาติ รวมทั้ง สอดส่องให้เห็นถึงศักยภาพขององค์ความรู้ที่จะพัฒนาไปสู่การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ด้วยการจัดการองค์ความรู้เรื่องเอกลักษณ์เครื่องประดับไทยร่วมสมัยเพื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ วัฒนธรรมความคิดสร้างสรรค์ของสังคมไทยแก่เยาวชนชาวไทยรุ่นต่อไป ซึ่งเนื้อหาสาระของตำราเล่มนี้จะแบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ได้แก่

ช่วงที่หนึ่ง: ก้าวสู่ความทันสมัย องค์ความรู้พื้นฐานที่สำคัญของช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านของรสนิยมแบบประเพณีนิยมสู่สมัยใหม่ ที่เสริมสร้างความมั่นคงทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา เป็นความรู้ชัดแจ้งอันเป็นภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เยาวชน นักศึกษา และนักออกแบบแห่งอนาคต

ช่วงที่สอง: สมัยใหม่สมัยนิยม นวัตกรรมการเรียนรู้ของศิลปินนักออกแบบยุคบุกเบิกที่แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ อันเป็นต้นทุนแห่งการผลิตที่ไร้มูลค่า มีความคาดหวังต่อการพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง เช่น วิชาการด้านการออกแบบสร้างสรรค์ การอนุรักษ์ความรู้ด้านงานช่างโบราณ การสร้างความโดดเด่นของวัฒนธรรมไทยในสายตาประชาคมโลก ฯลฯ

ช่วงที่สาม: หลังสมัยใหม่ไทยก้าวหน้า

การจัดการความรู้ ทั้งในส่วนข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และตัวอย่างผลงานศิลปินนักออกแบบที่มีความโดดเด่นและมีอิทธิพลสำคัญในแต่ละช่วงเวลา เพื่อการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและเศรษฐกิจไทย สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในระดับเวทีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่มุ่งเน้นด้านการเผยแพร่สู่สังคม ซึ่งเยาวชน นักศึกษา และนักออกแบบรุ่นใหม่สามารถนำตัวอย่างความรู้โดยเฉพาะทุนทางวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียนและขยายผลความรู้ด้านศิลปกรรมและทัศนศิลป์ของชาติ